IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/599

z dne 30. aprila 2020

o odobritvi sporazumov in odločitev o načrtovanju proizvodnje v sektorju mleka in mlečnih proizvodov

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ([1]) ter zlasti člena 222 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Zaradi trenutne pandemije COVID-19 in obsežnih omejitev gibanja oseb, ki so jih uvedle države članice, se sektor mleka in mlečnih proizvodov sooča z gospodarskimi motnjami, ki kmetom povzročajo finančne težave in težave z denarnim tokom.

(2) Širjenje bolezni in vzpostavljeni ukrepi omejujejo razpoložljivost delovne sile, kar ogroža zlasti faze proizvodnje, zbiranja in predelave mleka. To povzroča dodatne težave v zadevnem sektorju, saj mora predelovalna industrija poiskati alternativne rešitve za zbiranje surovega mleka, ki se še naprej proizvaja, medtem ko se tovarne soočajo s težavami.

(3) Z obveznim zaprtjem trgovin, tržnic na prostem, restavracij in drugih gostinskih obratov sta se ustavili tudi gostinska dejavnost ter dejavnost priložnostne priprave in dostave hrane, kar je povzročilo znatne spremembe v vzorcih povpraševanja po mleku in mlečnih proizvodih. Povpraševanje potrošnikov se je preusmerilo v osnovna živila v škodo posebnih mlečnih proizvodov. Gostinska dejavnost ter dejavnost priložnostne priprave in dostave hrane tradicionalno zajemata med 10 % in 20 % porabe mleka in mlečnih proizvodov v Uniji, odvisno od proizvoda. Posledično se je povpraševanje po nekaterih proizvodih v sektorju mleka in mlečnih proizvodov, ki se prodajajo v okviru gostinske dejavnosti ter dejavnosti priložnostne priprave in dostave hrane, zmanjšalo. Več kot polovica proizvedenega sira mozzarella v Uniji je na primer namenjena sektorju gostinskih storitev. Povečanje porabe nekaterih mlečnih proizvodov v sektorju trgovine na drobno ni nadomestilo upada povpraševanja v gostinski dejavnosti ter dejavnosti priložnostne priprave in dostave hrane.

(4) Poleg tega kupci mleka in mlečnih proizvodov v Uniji in na svetovnem trgu preklicujejo pogodbe in odlagajo sklepanje novih pogodb v pričakovanju nadaljnjih znižanj cen. Na izvoz mleka in mlečnih proizvodov vplivajo tudi logistični izzivi, saj je zaradi začetka pandemije COVID-19 na Kitajskem prišlo do velike prezasedenosti pristanišč na Kitajskem in drugod. Pričakuje se, da se bo obdobje pogosteje (delno) preklicanih plovb nadaljevalo vsaj do junija 2020, zaradi česar se bo število kontejnerjev zmanjšalo, cene se bodo znatno povečale, izvozniki pa bodo morali odložiti pošiljanje svojih pošiljk. Izvoz iz tretjih držav predstavlja približno 15 % obsega celotne proizvodnje mleka in mlečnih proizvodov v Uniji.

(5) Zaradi tega se predelava surovega mleka delno preusmerja v proizvode v razsutem stanju z dolgim rokom uporabnosti, ki se lahko skladiščijo in za katere je potrebna manjša delovna intenzivnost, kot sta posneto mleko v prahu in maslo, katerih količina presega običajno povpraševanje na trgu. Vendar številni proizvodni obrati v Uniji nimajo zmogljivosti za predelavo mleka v različne proizvode in morajo še naprej proizvajati mlečne proizvode, za katere je povpraševanje močno upadlo.

(6) To neravnotežje med ponudbo in povpraševanjem povzroča gospodarske motnje v sektorju mleka in mlečnih proizvodov. Zaradi njega so se veleprodajne cene za mleko in mlečne proizvode močno znižale, zlasti od začetka marca 2020: 19 % za posneto mleko v prahu in 14 % za maslo. Cene posnetega mleka v prahu in masla so se prve znatno znižale, saj gre za proizvoda, v katera se predelujejo presežne količine surovega mleka, kadar proizvodnja mleka presega povpraševanje. Na podlagi cen posnetega mleka v prahu in masla se ocenjuje, da se je v obdobju od začetka februarja do prvega tedna aprila ekvivalentna veleprodajna cena surovega mleka znižala za 24 %. Padec cen to pomlad je izreden zaradi istočasnega pojava sprememb povpraševanja, povezanih z ukrepi omejitve gibanja, in sezonskega vrhunca proizvodnje mleka. Pričakuje se, da se bodo cene mleka in mlečnih proizvodov nadalje znižale, saj se bo obseg proizvodnje mleka med pomladjo in poletjem, tj. v obdobju visoke proizvodne sezone v sektorju mleka in mlečnih proizvodov, povečal.

([1]) UL L 347, 20.12.2013, str. 671.

(7) Navedene okoliščine so privedle do opredelitve teh dogodkov kot obdobja velikega tržnega neravnotežja.

(8) Da bi sektorju mleka in mlečnih proizvodov pomagali najti ravnotežje v tem obdobju velikega tržnega neravnotežja, je primerno dovoliti sporazume in odločitve kmetov, združenj kmetov, združenj takih združenj, priznanih organizacij proizvajalcev, združenj priznanih organizacij proizvajalcev in priznanih medpanožnih organizacij. Taki sporazumi in odločitve bi lahko vključevali skupno prizadevanje gospodarskih subjektov za načrtovanje proizvodnje surovega mleka v skladu s spreminjajočimi se vzorci povpraševanja.

(9) Vsak sporazum ali odločitev o načrtovanju proizvodnje bi bilo treba začasno odobriti za obdobje šestih mesecev, kar sovpada s pomladjo in poletjem, tj. obdobjem visoke proizvodne sezone v sektorju mleka in mlečnih proizvodov, ko bi zato morali imeti največji vpliv.

(10) Glede na to, da so hude motnje na trgu opazne od začetka aprila 2020, bi se to obdobje šestih mesecev moralo začeti 1. aprila 2020.

(11) V skladu s prvim pododstavkom člena 222(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 se odobritev izda, če ne ogroža delovanja notranjega trga ter so sporazumi in odločitve namenjeni izključno stabilizaciji sektorja. Ti posebni pogoji izključujejo sporazume in odločitve, ki neposredno ali posredno povzročajo delitev trgov, diskriminacijo na podlagi državljanstva ali določanje cen. Če sporazumi in odločitve ne izpolnjujejo teh pogojev ali ne izpolnjujejo več teh pogojev, se za te sporazume in odločitve uporablja člen 101(1) Pogodbe.

(12) Odobritev iz te uredbe bi morala zajemati ozemlje Unije, saj so velika tržna neravnotežja skupna celotni Uniji.

(13) Da bi lahko države članice ocenile, ali sporazumi in odločitve ne ogrožajo delovanja notranjega trga in so namenjeni izključno stabilizaciji sektorja mleka in mlečnih proizvodov, bi bilo treba pristojnim organom države članice, vključno z njenimi organi za konkurenco, ki ima največji delež ocenjenega obsega proizvodnje mleka, ki ga zajemajo navedeni sporazumi ali odločitve, predložiti informacije o sklenjenih sporazumih in sprejetih odločitvah ter o obsegu proizvodnje in obdobju, ki ju zajemajo.

(14) Zaradi velikih tržnih neravnotežij in približevanja vrhuncu sezone bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi.

(15) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za skupno ureditev kmetijskih trgov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Brez poseganja v člen 152(1)(a), člen 209(1) in člen 210(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 so kmetje, združenja kmetov, združenja takih združenj, priznane organizacije proizvajalcev, združenja priznanih organizacij proizvajalcev in priznane medpanožne organizacije v sektorju mleka in mlečnih proizvodov pooblaščeni za sklepanje sporazumov in sprejemanje skupnih odločitev o načrtovanju količine surovega mleka, ki se bo proizvedla, v obdobju šestih mesecev, ki se začne 1. aprila 2020.

Člen 2

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da sporazumi in odločitve iz člena 1 ne ogrožajo pravilnega delovanja notranjega trga in so namenjeni izključno stabilizaciji sektorja mleka in mlečnih proizvodov.

Člen 3

Geografsko območje te odobritve je ozemlje Unije.

Člen 4

1. Takoj ko so sklenjeni sporazumi ali sprejete odločitve iz člena 1, zadevni kmetje, združenja kmetov, združenja takih združenj, priznane organizacije proizvajalcev, združenja priznanih organizacij proizvajalcev in priznane medpanožne organizacije navedene sporazume ali odločitve sporočijo pristojnim organom države članice, ki ima največji delež ocenjenega obsega proizvodnje mleka, ki jo zajemajo navedeni sporazumi ali odločitve, pri čemer se navede naslednje:

(a) ocenjen zajet obseg proizvodnje;

(b) pričakovano obdobje izvajanja.

2. Najpozneje 25 dni po koncu šestmesečnega obdobja iz člena 1 zadevni kmetje, združenja kmetov, združenja takih združenj, priznane organizacije proizvajalcev, združenja priznanih organizacij proizvajalcev in priznane medpanožne organizacije pristojnim organom iz odstavka 1 tega člena sporočijo obseg proizvodnje, ki ga sporazumi ali odločitve dejansko zajemajo.

3. V skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/1185 ([2]) države članice Komisiji sporočijo naslednje:

(a) najpozneje pet dni po koncu vsakega enomesečnega obdobja sporazume in odločitve, ki so jim bili v skladu z odstavkom 1 sporočeni v navedenem obdobju;

(b) najpozneje 30 dni po koncu šestmesečnega obdobja iz člena 1 pregled sporazumov in odločitev, izvedenih v navedenem obdobju.

Člen 5

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 30. aprila 2020

Za Komisijo
Predsednica
Ursula VON DER LEYEN

([2]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1185 z dne 20. aprila 2017 o določitvi pravil za uporabo uredb (EU) št. 1307/2013 in (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pošiljanjem informacij in dokumentov Komisiji ter o spremembi in razveljavitvi več uredb Komisije (UL L 171, 4.7.2017, str. 113).